

Izhaja

vsak četrtek (tudi večkrat) z prihodnjega dnejska 53
 Ljubljana
 Rokopisi se ne vračajo.
 Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.
 Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

Velja

za celo leto K 20.—
 » pol leta » 11.—
 » četrt » » 6.—
 » 1 mesec » 2.—
 za inozemstvo primeroma več.
 Naročnina se plačuje vnaprej.
 Za oglasila se plačuje po 40 v, med besedilom po 80 v za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 60 v, za parte, zahvale in izjave po 80 v za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 20 v za besedo; debelo tiskano 40 v vsakokrat; minimum 4 K.
 Za izveščilo pri upravništvu 2 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.
 Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Glasilo koroških Slovencev.

Leto XXXIX.

Prevalje, 19. junija 1920.

Št. 29

Dne 27. junija 1920 vsi na shod v Bistrico v Rožu!

Shod se vrši sredi vasi pod lipo. Odložite vse prireditve ter prihitite pozdravit naše Bistričane!

Kmetijski tabor v Grebinju.

Naši maloštevilni Nemci in večštevilni zapeljanci nemčurji, katerim se že pošteno tresejo hlače, so se dosedaj vedno sklicevali na ozemlje severno od Drave. Vsemu svetu so zatrjevali na ves glas, da imajo severno od Drave oni velikansko premoč in da Slovenci pridejo komaj v poštev. Zanašali so se, da jih bodo ti kraji potegnili iz vode, v kateri že tičijo do vratu. V nedeljo so pa lahko videli na svoje lastne oči, da so se že tudi tukaj potopili, kakor povsod pri nas in da njihovo potapljanje se ladjico skoro za vedno zagrnejo naraščajoči valovi slovenskih glasovalcev.

Kaj takega Grebinj še ni videl kar stoji. Četudi se je držalo vreme v nedeljo precej kisto, vendar je nenavadno oživela vsa bližnja in daljna okolica Grebinja. Cele procesije ljudstva so romale peš. Nad 100 okrašenih voz je drdralo skozi Lápico in Velikovec proti Grebinju. V Velikovcu so nasprotniki kar debelo gledali to pisano množico, ki je navdušeno prepevala slovenske pesmi. Vrla godba iz Kaple je zasvirala par komadov, slišali smo navduševalen nagovor in s krepkimi živio-klici oddrdrali proti Grebinju. In tam je bilo zbrano ne samo na stotine, ampak na tisoče našega koroškega domačega ljudstva, naših trdnih mož in fantov, naših skrbnih žen in deklet. In vsa ta množica je navdušeno pozdravljala novo-

došlece ter mahala z zastavicami in robci v pozdrav.

Sv. mašo je opravil mil. g. prošt Einspieler na trgu pod milim nebom ob asistenci domače in sosedne duhovščine. Po sv. maši pa se je zgrnila 5000 glava množica okrog govorniške tribune. Zborovalce je pozdravil prisednik krajevnega odbora kmet Lipej in je vodil vse zborovanje prav spretno. Nato so nastopali govorniki in govornice in sicer sami domači, priprosti Korošci, razun par izjem in sicer župnika Arnejca ter nadučitelja Hrena. Nastopili so tako srečno in dobro, da si boljšega ne moremo želeti. Govorili so iz srca v srce svojim bratom in sestram, ki je spremljalo njihova izvajanja z živahnim odobravanjem. Ti ljudski govorniki in govornice so bili kmet Pečnik iz Bistrice pri Pliberku, kmetijski fant Kolenik iz Šmarjete pri Pliberku, Prušnikova iz Železne Kaple, Kumrova iz St. Petra na Vašinjah ter Karnerjeva iz Velikovca. Daljši govor je imela tudi zastopnica strokovne zveze iz Maribora. Med vsakim govorom je zaigrala slovenska domača godba iz Železne Kaple po en komad. Nazadnje so se dale na glasovanje resolucije, ki zahtevajo 1. skorajšno ustoličenje našega vladarja na gosposvetskem polju, 2. smatrajo odrejen plebiscit za žaljiv našemu narodnemu čutu in 3. obsojajo nemški teror in laž, ki jih istočasno trosijo nasprotniki pri nas, ko prosí njihova beraška vlada kruha v Beogradu.

Nad vse lep prizor je bil, ko se je dvignilo 5000 žuljavih rok, ko je zaklicalo 5000 grl živio naši domovini, generalu Maistru in našemu vladarju. Potem pa je vsa ta velikanska množica pela našo himno odkritih glav in z velikim navdušenjem ob spremljevanju godbe. Tega ne pozabi nihče izmed naših, pa tudi nihče izmed nasprotnikov.

Grebinj je govoril. Glasno in odločno je govorilo naše vrlo in priprosto ljudstvo samo brez tujcev in hujskačev, katere nam vedno očitajo nasprotniki. Kdor ni slep, je videl, kdor ni gluha, je slišal, koliko je bila ura. Našinci so videli in slišali, koliko je nas in kako močna, nepremagljiva armada so naši vrli možje in fantje, naše ponosne žene in dekleta. Nasprotniki pa so tudi lahko videli, kako majčkani in slabi so kljub vsemu kričanju in napenjanju. Lep in dober nauk za vse je Grebinj.

Z Grebinjem so se nekako zaključile vse naše večje prireditve prav slovesno in primerno vsaj za nekaj časa.

In kaj sedaj? Sedaj pa čaka naše ljudi delo doma v družtvih in organizacijah, podrobno delo od moža do moža, od žene do žene, od hiše do hiše. Zato ne bodemo držali križem rok in živeli ob spominu na sijajne ravnokar minule večje prireditve. Ampak vsi, prav vsi hočemo delati vsak po svojih močeh, da bode dan plebiscita za nas vse največji, najslovesnejši praznik, kar jih je kdaj praznovalo naše dobro ljudstvo na tej lepi koroški zemljici. Torej na delo! —ski.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Zaključek:
 Kaj je Nemška Avstrija po mirovni pogodbi? —Z. Skušal sem v par kratkih člankih mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo razložiti. Prizadeval sem si, najbolj važne točke čitateljem predočiti. Člen 27 — mogoče najvažnejši člen — nam pove, kako malo ozemlja je prisodila pariška kon-

Podlistek.

Pismo iz Sibiriije.

Priobčujemo pismo, ki ga je pisal poročnik Joško Šenk svojim domačim in ki ga je prinesel delegat jugoslovanskega polka iz Sibiriije. Naša vlada se je potrudila, da se bodo tudi ti možje kmalu vrnili.

Nižne-Udinsk, 23. decembra 1919.

Preljubi domači!

Jutri obhajam že šesto božičnico na tujih tleh in sicer v sredi Sibiriije. Pred enim letom (novembra 1918) sem stopil v Tomsku v naš polk (ki šteje 2000 mož, po večini Slovencev in Hrvatov), kjer sem živel še dosti dobro do poletja. Začetkom julija 1919 sem odišel z večjim odredom našega polka na ohrano sibiriske železnice. Stražil sem že na raznih manjših in večjih postajah, v globokih pragozdih (tajgi, kakor jih tukaj imenujejo) in hvala Bogu, do sedaj sem vse srečno preстал. Zadnje mesece se nahajam na ohrani malega sibiriskega mesta Nižne-Udinsk. Živimo vsi v vagonih, kjer smo se, kolikor je to mogoče, po domače uredili. Torej hišo imamo na kolesih in jo lahko v slučaju potrebe odpeljemo.

Življenje poteka precej suhoparno in dolgočasno. Druginja je neznosna, razven tega je pa še veliko pomanjkanje vsega potrebnega. Najhujša zima trka na vrata in pripravljeni smo na vse. Kakor sem do sedaj srečno preživel vse hude čase, tako tudi sedaj upam na zadovoljen iztek. Tujina je pač mačeha in človek je prisiljen, si sam pomagati, kakor si more. Vsi naši klici so samo glas vpijočega v puščavi, odtrgani, zapuščeni stojimo tukaj, nobeden se ne zmeni za nas — žalostno, a resnično. Upal sem na boljše čase; a to so bile samo sanje. A sedaj gledam v bodočnost

z nekako bojznijo in živim tja v en dan. Dneva našega povratka ne pove nobena pratika. Pravijo, da gremo po morju v domovino; no preveč upanja ni: to govorijo, da ni ladij, to, da ladje so, ampak denarja ni. Ako bi mi imeli za to potrebne svote, bi si že preskrbeli en čolnič, da zapeljemo naše ljudi domov. A žalibog tega nimamo in mislim, ako kedaj dospemo do Vladivostoka, bomo tam stali in stradali ter čakali do sodnega dne tistega zaželjenega trenutka, da se vkrcamo. V teh mislih obhajam božične praznike in novo leto. Kedaj se vidimo?!? Mogoče samo še nad zvezdami.

Želim vsem vse najboljše, pristrčne pozdrave vsem, vsem, vsem pošilja — Joško Šenk.

Lesičjak:*

Pesem od rojstva.

(Objavil dr. Janko Kotnik.)

1. Je ta človek na svet rojen, hitro čuti reve svoje; revež čisto nag, revež čisto bos, sam pomagat si kni kos. O jo, jo, joče se na moč, kliče mater na pomoč.
2. Matí sliši ta jok mili, deteta se hitro vsmili: „Pridite babice, povijte ga v plenice to novorojeno detice!“ O jo, jo, joče se itd.
3. Mlado dete, lop zavito, hitro h krstu nesejo, pregledajo svetnikov vrsto, kak mladenču ime bo. Mladenč vidi prvič firmament in prejme sveti zakrament.

* Glej Mlada Jugoslavija, štev. 8, I. letnik, kjer je v kratkih potezah podan življenjepís koroškega ljudskega pesnika iz Podjane. Ta pesem je ena izmed najbolj znanih in razširjenih Lesičjakovih pesmi, ki jo še dandanes tupa-tam na kmetih pojo. Dr. J. K.

4. Mašnik reče: „Mladenč ljubi, tebi se svet' krst ponudi!“ Boter mladenča v rokah drži, se mesto njega oglasi: „Ja, ja, jaz hočem krščen bit, hočem ime Jožef met.“
5. Sveto delo so storili, greh pverban so izmili. Postane božji prijatelj res, dobi pravico do nebes. O jo, jo . . . itd.
6. Naj bo fantič ali deklina, botri grejo na 'n polč vina, obhajajo veseli tisti dan, ko je nastopil nov kristjan. Tudi mežnar pride za 'n kratek čas* in fajmošter za njim počas.
7. To veselje brž skončajo, botri se nazaj podajo, ker spoznajo, da mati spet želi že svojga sinka imet. O jo, jo . . .
8. Mati sinčka v roke vzame, hitro vpraša, kak mu je ime, boter ji odgovor da: „Imenujte ga Jožefa!“ O jo, jo . . .
9. Mati sinku po svetem krsti da zaužiti svoje prsi. Trpeti mora mati dojst nadlog, prej da pojde sam spod nog. O jo, jo . . .
10. Dojstibarti trudna mati, tud' po noči mora vstati in pogledat, kaj mladenču je, da tak milo joče se. Ona spozna, da mladenč nedolžen je, potrebuje usmiljenje.
11. Katera mati ma dojst otrok, nima nikol prav praznih rok; eden pravi pupa, drugi papa, tretji pa za durni k . . . O jo, jo, joče se na moč, kliče mater na pomoč.

* Varianta pravi: Tud' mežnar pride na en glaž — in fajmošter za njim počas.

ferenca Nemški Avstriji, ki je vrh tega še odrezana od Jadranskega morja. To ozemlje se more le tri mesece samo preživljati in je na vekomaj navezano na takozvano „Zwangswirtschaft“ — na rekvizicije. Kmet v tej državi nikdar ne bo gospodar nad svojim žitom in svojo živino. Industriji tega ozemlja primanjkuje na vekomaj surovin, katere je dobivala prej iz Češke, Galicije in jugoslovanskih dežel — in kar je najbolj važno: industrija nima premoga. Lakota bo vedno doma v Nemški Avstriji — posledica lakote nemiri, revolucija itd. Ker živi $\frac{2}{3}$ prebivalstva Nemške Avstrije v mestih, bodo nemiri tem bolj na dnevnem redu.

Členi 197—216 nam razodevajo, kako so dolgovni avstro-ogrski monarhije na posamezne države razdeljeni. 105.120 milijonov kron jih je Avstro-Ogrska zapustila in najmanjša država Nemška Avstrija jih prevzame ne manj kot 59.780 milijonov kron; štirikrat večja Jugoslavija samo 11.500 milijonov kron — z drugimi besedami: samo šesti del dolgov prevzetih od Nemške Avstrije! So pač to členi, ki govorijo drugo resnico nego nemške brošurice.

Členi 177, 178, 179, 180 itd. govorijo o popravljanju (Wiedergutmachungen). Nemška Avstrija je povzročila vojsko in je kot taka tudi odgovorna za vso škodo, ki so jo njene armade v Srbiji, Rumuniji, Italiji, na Poljskem itd. napravile. Mora potem takem tudi vso to škodo tekom 30 let popraviti v kolikor je v njenih močeh. Antanta je sestavila v to svrhu posebno komisijo, ki bo vso to škodo cenila in potem tudi preiskovala, koliko je v močeh Nemške Avstrije, da to škodo povrne. Je pač za vsakega človeka jasno, da vse škode uboga, mala Nemška Avstrija ne more povrniti. Nemška Avstrija pride po tem takem gospodarstvu skozi desetletja pod kontrolo tujih držav, ki jo bodo nadzorovale kot upniki svojega dolžnika. In ne smemo se čuditi, da malo bolj resni listi nego razne „celovške trompete“ pišejo članke z naslovom: „Unter völliger Kuratel der Entente“ (pod popolnim nadzorstvom antante) — kakor piše „Tagespost“ z dne 3. junija 1920.

Na koncu tega članka čitamo v „Tagespost“: „Es ist, als ob dem Österreicher Ketten um Hände und Füße gelegt würden.“ „Izgleda, kot bi Avstriju zvezali roke in noge z verigami.“ Je pač to drugo mnenje nego ga razširjajo celovški letaki in brošurice po Aconi, ki pravijo, da je lakota, slab položaj Nemške Avstrije „nur vorübergehend“ — „samo mimogrede“. Mi Slovenci na Koroškem pač še vedno upamo, da je neumnost, zaslepljenost in prefriganost Nemcev samo mimogrede, drugače jih čaka še večji polom nego v zadnjih letih.

Navedel sem v svojih člankih tudi zanimivi člen 271, ki govori o osebnih dolgovih, ki jih bodo morale nemške hranilnice in banke po kurzu oktobra 1918 izplačati, to se pravi: šestkrat toliko izplačati nego so naši ljudje vložili. Takih, malo trdih členov bi mogel še več navesti, zadostuje pa eden, da si moremo predstaviti, kako ponižujoča, uničujoča je vendar mirovna pogodba za Nemško Avstrijo.

Mi Slovenci smo pa izšli iz tega boja kot zmagovalci — v Parizu so naši diplomatje sedeli na klopi tožiteljev — Nemška Avstrija na klopi obtožencev.

„Arb. Ztg.“ pravi o mirovni pogodbi: „Alles haben sie (Entente) uns genommen.“ „Vse so (antanta) nam vzeli.“

Kaj je Nemška Avstrija po mirovni pogodbi?

Majhna deželica, brez morja, z živem samo 3 mesece preskrbljena, njena industrija nima ne surovin ne premoga, je prevzela največji del dolgov, je za vso škodo odgovorna in zaradi tega odvisna od antante, glede živeža, surovin in premoga odvisna od celega sveta, „ein Krüppelstaat“ kakor ju je sam minister Ruß imenoval, navadna kolonija antante in če tudi živijo v tej državi beli ljudje; država, ki ne more ravno crkniti — ali tudi ne živeti!!

Mi Jugoslovani smo pa srečni, da imamo svojo narodno, od nikogar odvisno Jugoslavijo!

Glasovanje.

-Z- Nad vse razveseljivo dejstvo je danes, da je glasovanje na Koroškem ne samo koroška zadeva, ampak slovenska — ja jugoslovanska! Cela jugoslovanska javnost se je začela v zadnjem času za nas zanimati. Omenim naj samo, da piše hrvatski dnevnik „Domovina“ v Zagrebu skoraj vsak dan nekaj o Koroški. Srbski poslanec Gjuro Džamonja prihaja na Koroško govorit na shode in če se vrne v Beograd, predava tam o Ko-

roški. Ni to razveseljivo? Krasna manifestacija v Žrelcu je isto dokazala. Iz cele naše Jugoslavije so bili ljudje, da bi nam Korošcem jasno povedali, da smatrajo koroški plebiscit za svojo stvar. Lepa hvala vsem tem! Vsem pa kličemo: Pridite večkrat v naše kraje, pridite obiskovat naša koroška jezera! Živela slovanska vzajemnost!

Nemške tiskarne v Celovcu, ki tiskajo sedaj v velikih množinah brošure, letake in razne oslovske trompete — bodo po glasovanju tiskale recepte za Celovčane, da bodo ozdraveli od velike zaslepljenosti! Mogoče pa tudi biblije, da se bodo „folksverovci“ poboljšali in začeli spet pošteno življenje.

Pred mano leži majhen letak „Achtung“ — tam čitam: „Monatelang haben die Serben Leder, Schuhe fortgeschleppt. In Klagenfurt haben sie ganze Züge mit Leder und Waren gestohlen.“ V Celovcu nimajo usnja, čevljev, blaga. Kaj to briga „hecarje“ — se kratkomo opravičujejo ter povejo ljudem potem letaka, da so Srbi vse pokradli. Samo čuda, da ne porečejo, da so Srbi v mesecih junij, julij tudi žito kradli, ko ga je bilo ta čas nekaj na celovškem polju.

Resen pošten človek, ki čita tak letak, se nasmeje, avstrijski minister prehrane Rus, ki biva sedaj v Beogradu, kjer prosjači za blago, bi pa rekel k takemu „strahovitemu“ letaku: „Das können nur Narren schreiben.“

Uboga Nemška Avstrija, kateri vse pokradejo!

Dnevne vesti.

Za Koroško opazamo v zadnjem času veliko zanimanje. Slovenski dnevnik prinašajo članke o nas, poročajo o naših shodih in prireditvah, društva prirejajo izlete v okolico Vrbskega jezera itd. A tudi Hrvatje in Srbi kažejo zanimanje. „Narodno Jedinstvo“, ki izhaja v Sarajevu, je objavilo 26. maja članek: „Za našu Koroško“. „Hrvatska sloga“, glasilo hrvatske težačke stranke, je objavilo 28. maja članek: „Naše nove brige“. Koroška ni slovenska zadeva, to je državna zadeva. Naš znanec, narodni poslanec Džamonja, ki je že dvakrat obiskal Dobrolovas in govoril tudi na shodu v Železni Kapli, je predaval v Beogradu v akad. demokratskem društvu o koroškem vprašanju. Ne bijemo sami boja, za nami je ves jugoslovanski jug, za nami je cela država.

Začasni živinorejski inštruktor v IX. čin. razredu je postal g. Fran Krištof, koroški rojak. Dodeljen je poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Za okrožnega zdravnika za velikovško zdravstveno okrožje je imenovan dr. Karel Zakrajšek v Mariboru.

Umrl je na Prevaljah g. Janez Pečnik v 84. letu starosti. Pokojnik je bil dolgo let zvest naročnik „Mira“, ki mu je bil v dolgotrajni boleznici skoro edino razvedrilo. Naj blagi pokojnik v miru počiva!

Rok za podpis delnic Osrednje zadruge za preskrbo in izvoz d. d. v Beogradu („Središnje zadruge za snabdevanje i izvoz, a. d.“) je podaljšan do 20. junija 1920. Opozarjamo na današnji oglas in na glavni oglas za podpis teh delnic, ki smo ga objavili v našem listu v št. 25. z dne 2. junija 1920.

Sprejem dijakov v „Dijaški dom“ v Velikovecu. S prihodnjim šolskim letom se bodo na novo sprejemali dijaki v „Dijaški dom“, kjer bodo imeli stanovanje, hrano in postrežbo. Sprejemali se bodo gimnazijci, 1. 2. in 3. razred, učiteljskišniki 1. in 2. letnik, meščanski šolarji le izjemoma, če bo še prostora. Mesečno mora prispevati vsak dijak 200 K in se naj pošljejo prošnje za sprejem najkasneje do 15. julija na vodstvo „Dijaškega doma“ v Velikovecu. Komur bi pa premoženske razmere ne dopuščale prispevati celotne svote, naj priloži še ubožno spričevalo in naj se izjavi, koliko bi mogel plačevati. Gojenci kmetskih starišev naj pripeljajo po možnosti živila, ki se jim bodo vračunala. Želi se: 200 kg krompirja, 60 kg rži, 50 kg pšenice, 50 kg ajde, 15 kg fižola, 30 kg ječmena, 30 kg kaše (jegličev), 12 kg masti. Vsak dijak naj prinese s seboj: 5 srajc, 5 spodnjih hlač, 6 žepnih rut, 4 obrisače, 2 servijeti, 5 parov nogavic, 1 plevnico (brez slame), 4 posteljne rjuhe, 2 odeji, 1 blazino (polšter), 1 skledo za umivanje, najmanj 2 obleki in 2 para čevljev. Dijaki velikovškega okraja naj pripeljajo tudi posteljo s seboj. Vodstvo „Dijaškega doma“.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Velikovec. „No, kaj pa je kaj v Blekovci novega?“ „Nič posebnega. Koze smo si morali dati staviti in kdor ne bo imel izpričevala o stav-

ljenih kozah, ne bo dobil dovoljenja, da bi šel v Celovec ali pa potoval po Jugoslaviji.“ — „Potem si bodo pa gotovo vsi blekovški „Nemci“ dali osepnice staviti.“ „Že mogoče.“ — „Ja, prijatelj, kaj pa kaj vaši Nemci in nemškutarji počnejo?“ — „Rajtajo in rajtajo, a rajtenga ne štima.“ „Kako pa to more biti? Saj je Blekovčanom rajtenga zmirom štimala. Nagele se nikoli ni zarajtal, Pinterič tudi kar, usnarj Perkonigg še manj, in če prideš h Straubnu, se ti v štacuni ne zarajtajo.“ „Že more biti, a sedaj jim pa ne gre skupaj. Rajtajo in prerajtajo procente, katere mislijo dobiti pri ljudskem glasovanju. Zadnjič so sedeli skupaj in še tistim, ki najbolj znajo rajtati, ni štimalo. Manjkalo je do „zmage“ toliko procentov, da so se jim začeli lasje ježiti. Veš, Blekovčani se mi zdijo ravno taki kakor so bili nemški cesar Willi in njegovi generali, ki so rajtali in rajtali, kedaj bodo zmagali, nazadnje pa rajtenga ni štimala in nagnali so Willi in njegove generale, antanta je pa napravila rajtenga, da je šlo skup — ne skup — hotel sem reči narazen.“ „Ja šmenta, tu na Koroškem bomo pa mi Slovenci antanta.“ „Seveda bomo.“ „No, ti pa tudi zmiraj katero pogruntajš. Pa srečno, pa pozdravi doma. Prihodnjo sredo se pa spet vidiva.“ — „Srečno.“

v Velikovec. Krajevna državna zaščita dece in mladine se je ustanovila za velikovški in pliberški sodni okraj. K velikovškemu je priklopljenčasno tudi Grabstanj. Stare avstrijske oblasti so izdajale ukaze o vzgoji dece, storile pa niso ničesar. V Jugoslaviji pa imamo državno zaščito. Dr. Goršič iz Ljubljane, vodja pokrajinske drž. zaščite za Slovenijo, je imel v Velikovecu in tudi v Pliberku predavanja o pomenu te ustanove. Država je za podporo mladine že nakazala lepo svoto, tudi nekaj blaga kmaln pride. — Na Koroškem je 10,56% prebivalstva sirot izpod 18 let in od teh sirot je $\frac{1}{5}$ nezakonskih otrok. Sodni okraj Slovonjgradec ima 775 ali 5,7% nezakonskih otrok, sod. okraj Pliberk ima 1634 ali 6,73% nezakonskih otrok, sod. okraj Dobrla vas ima 904 ali 8,06% nezakonskih otrok, sod. okraj Železna Kapla ima 453 ali 8,51% nezakonskih otrok, sod. okraj Rožek ima 1050 ali 10,38% nezakonskih otrok in sod. okraj Velikovec ima 2349 ali 12,50% nezakonskih otrok. „Prednjači“ Velikovec, in sicer je v celi Sloveniji tukaj najvišje število nezakonskih otrok. S tem v zvezi je tudi značaj tuk. ljudstva. Osnova se je že odbor krajevne zaščite dece, ki se bo takoj z vso vnemo poprijel dela. Za predsednika je imenovan dr. Poznik, vodja okr. sodišča, za predsednikovega namestnika č. g. dekan Čemer, tajnik je g. nadučitelj Vendramin. Odbor bo imenoval po šolskih okrajih poverjenike, ki bodo poročali o zanemarjenih in revnih otrocih, katerim se bo pomagalo. Zahvaljujem se g. dr. Goršiču, ki je nam v svojem lepem govoru, ki je bil podprt s statističnimi podatki, razkril to rakrano na našem narodnem telesu. Zato bo vsak, ki ljubi narod in mladino, se rad posvetil temu eminentno kulturnemu, važnemu, karitativnemu delu.

v Pliberk. (Pliberk se pripravlja na glasovanje!) Ker bo na dan glasovanja drvelo vse v Pliberk — vsaj po mnenju „mehodajnih gospodov“, mislijo ti gospodje vpeljati na ta dan „tramvajski promet“. Gospod upravitelj pliberškega tramvaja je dobil že tramvajsko čepico iz Nemške Avstrije. Mu prav dobro stoji — akoravno pravijo resni Pliberčani Nemci, naj vendar še počaka s kapico, dokler ne bo tramvajski promet vpostavljen. Ali on jo kar nosi. Mogoče jo pa tudi nosi v „agitacijske svrhe“. Električni tok za tramvaj bo dobavljal veliki gospod iz Nončjevasi. Avtomobili napravijo v Pliberku vedno velik „vtis“. Pliberčani kratkoma znorijo za nekaj ur. Po zadnji avdijenci je spustil veliki Pliberčan s tramvajsko čepico dve paroli v svet: „Alles, was jugoslawisch ist, muß gehen.“ „In 14 Tagen kommt die Erlösung.“ Ali ni ta človek — pustni norec in četudi nosi čepico tramvajškega upravitelja? Vojaki v Pliberku so napravili velik vtis, posebno zaradi tega, ker se je Pliberčanom ravno dan prej obetalo „Erlösung in 14 Tagen“ in ni čuda, da je gospod Ankele preložil ta „Erlösung in 14 Tagen“ „nach dem Plebiscit“, ko bo Nemcem pot prosta iti v Nemško Avstrijo — 14 dni pa bo rabil vsak, da spravi svoja kopita vkup.

v Guštanj. Občni zbor kat. bralnega in izobraževalnega društva za Guštanj v proslavo 70 letnice prevzvišenega škofa dr. Jegliča je vsestransko uspel. Vršil se je v nedeljo 13. t. m. v prostorni dvorani gosp. gerenta Franceta Lečnik. Udeležba je bila izvrstna. Slavnostni govor o delovanju škofa dr. Jegliča za pravo ljudsko izobrazbo je govoril domači g. kaplan Oblak. Nato se je ob splošnem, velikem navdušenju odposlala odličnemu cerkvenemu knezu vdanostna brzojavka. V odbor so bili izvoljeni:

Rok za podpis akcij Središnje zadruga za snabdevanje i izvoz a. d. v Beogradu je podaljšan do inkl. 20. jun. t. l.

Opozarjamo na glavni oglas za podpis teh delnic, ki smo ga objavili v našem listu v številu 20. z dne 2. junija 1920.

Beno Kotnik, kovinar Miloš Ovid, posestnik Lojze Glorar, železniški nadzornik Franc Kotnik, župnik dr. Cukala, kaplan Anton Oblak, Tončka Kotnikova, Flora Kotnikova, kmeta Gregor Lipovnik in Kristovčnik, Antonija Brezovnikova ter gerent Franjo Lečnik. Novo oživljenemu društvu je pristopilo veliko starih in novih članov! Sedaj pa velja: Na delo za krščansko izobrazbo glave in srca.

Boroveljski okraj.

b **Bistrica v Rožu.** Nemčurska surovost. Časopisi poročajo o nemčurski predrznosti ob Vrbskem jezeru. Ne samo tam, ampak tudi v prekrasni, popolnoma slovenski Rožni dolini rastejo rožički nemškutarjem. Tako so zadnje praznike hoteli v Bistrici v Rožu vsi sicer maloštevilni nemčurji iz celega Roža se skrivaje zbrati, da bi tu demonstrirali in propagirali za Nemško Avstrijo. Ker pa že tudi mirnim domačinom ta nemškutarjska predrznost preseda, zato so domači fantje in možje skrbeli za dostojen sprejem. Ko so nemčurji za to zvedeli, padlo jim je njih hrabro srce v hlače in poskrili so se kot zajci. Slovenskim domačim možem in fantom vsa čast za možati nastop. Stojte vedno na straži. Tako postopanje je najboljšo zdravilo za nemčurske rogovileže. Obžalovanja vredno je le, da se še vedno nekateri nemčurji in Nemci za internacionalci skrivajo in od tam svojo srečo poskušajo. Slovenski delavci, pometite že vendar enkrat s temi nemčurskimi kričači. Ne pustite se od teh napeljavati, ampak bodite to kar ste in morate biti, v prvi vrsti Slovenci. — Dne 12. maja šla je težkobolna Tereza Sablatnik pd. Urbanelja iz Sveč v Celovec v svrhu operacije. Vse potne liste imela je v redu. Pri demarkacijski črti sprejel jo je nemški orožnik. Zraven je stal bivši tovarniški uradnik iz Bistrice v Rožu Srebernick, kateri je proti orožniku izrekel, da je imenovana zanesljiva oseba, naj se jo pusti. Sablatnik je nato odšla. Pred gostilno pri „Mlinariču“ je bil pa zbran „veliki generalni štab“ pobeglih Nemcev in nemčurjev. Sprejeli so jo s pravim huronskim tuljenjem. Bivši gozdar Miha Pschernigg iz Bistrice v Rožu vpil je kot obseden proti orožniku: „dös is die größte bindische Hetzbäuerin im Svečah“ (to je največja hujskačinja v Svečah). Vsi so zahtevali, da jo mora orožnik nazaj čez erto odgnati, kar je tudi orožnik ugodil. Vprašamo, kje je tukaj pravica? Ali v Nemški Avstriji res en par barab lahko vse mogoče protipostavne reči uganja? Sramota za tako upravo, če že ne more par takih lumpov ugnati. Pri tem nastopu se je posebno odlikoval Kurlej (Tomaž Kvančnik vulgo Kuraš) iz Svetne vasi, kateri je tulil kakor bik na Visoki Ojstrici, ko ga je Margareta Maultaš z gorečo štango dregala. Kurlej in Pschernigg, vprašamo vaju, ali vesta, kdo vaju je obogatu? To so bili slovenski kmetje in slovenski delavci, katere sta s pomočjo nemškega biča na vse prefrigate načine odirala. Svetujemo obema, da lepo tam ostane. Odirani in ogoljufani selani in rutarji bindišarji žele nujno poravnati z vama stare račune. To vama v vednost, da bodeta se vedla pripraviti, če bi se vama le zluštalo si malo domu pokukati. Imejte za vse slučaje namazane grbe in podplate, da bodo računi hitreje poravnani.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in žilci vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatljic 18 kron. Prava želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 67, Hrvatska.

Dne 1. avgusta 1920 vsi v Maribor!

V času od 29. julija do 3. avgusta tega leta se vrši v Mariboru I. slovenski orlovski tabor,

ena največjih manifestacij prostega jugoslovanskega naroda za narodno in katoliško misel. Zbral se bo v lepem Mariboru cvet jugoslovanskega naroda. Prihiteli bodo tja tudi naši bratje iz Češke in Poljske.

Maribor se že pripravlja, da sprejme največja goste. Jugoslovanski Maribor hoče te dni v bratski ljubezni objeti v svojem okrilju vse jugoslovanske brate in sestre in kliče in vabi tudi nas iz Koroške. V razburkanem času tik pred glasovanjem pohitimo vsi koroški Slovenci v Maribor, da se tam navdušimo in navzamemo svežih moči za svoj sveti boj za narod slovenski in vero naših pradedov, da bomo na dan glasovanja res vsi vsem našim sovražnikom dokazali, da pripada Koroška edino le k Jugoslaviji. Vsi, ki čutite narodno in katoliško, udeležite se v polnem številu tega velikega slavlja v Mariboru in pokažite s tem, da res ljubite slovenski narod, da je vam pri srcu njegova sreča.

Iz Koroške bo vozil poseben vlak dne 1. avgusta 1920, v nedeljo zjutraj zgodaj iz Grabštanja proti Mariboru, tako, da pridemo še pravočasno k veličastni manifestaciji in javni telovadbi.

Vlak bo vozil še isti dan zvečer nazaj iz Maribora na Koroško. Za ta posebni vlak veljajo polovične vozne cene in sicer samo za one, ki se morejo pri kolodvorski blagajni izkazati s taborskimi kartami. Vsak, kdor se hoče udeležiti tabora v Mariboru, naj se takoj prijavi pri svojem župnem uradu ter tam plača 20 K, za kar mu bo župni urad izdal eno taborsko karto, ki velja kot izkaznica za polovično vožnjo in je obenem tudi izkaznica k veliki javni telovadbi.

Prijavite se hitro, ker rabimo radi pregleda udeležencev njih skupno število vsaj do konca junija tega leta. Ker so s prireditvijo zvezani milijonski stroški, se prosi ob enem za prostovoljne prispevke za taborski sklad, ki se naj blagovolijo oddati pri župnih uradih.

Natančen spored in vozni red se objavi pravočasno.

Gospodarstvo.

Cene moki. V Sombornu je veljala dne 5. junija moka št. 0 11 K, št. 2 10 K, št. 6 9 K.

Češka in industrija. V čeških rokah je 80 do 85 % industrije bivše podonavske monar-

hije. Češka ima sedaj tekstilne industrije 90 %, sladkorne 92 %, steklarske 90 %, keramične 100 %, rokaviške 65 %, od tega kar je imela poprej Avstrija.

Društvene vesti.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Dobri vesli je oživelo in se že dovolj pridno giblje. Priredili smo igri „Trije tički“ (fantje) in dvakrat „Lurško pastirico“ (dekleta). — Vsako nedeljo po jutranji božji službi se zbiramo v društveni sobi, se pogovarjamo o zanimivih dnevnih dogodkih, beremo časopise in knjige. Popoldne po blagoslovu se shajajo žene in dekleta, da slišijo to ali ono poučno besedo. Samo da poletni čas in večje prireditve po drugih krajih, ki se jih udeležujemo, precej zavirajo naše nadrobno delo. Oživiti hočemo tudi orlovski odsek, ker tukaj so razmere za to organizacijo zadosti ugodne. — Dela je torej veliko in ga bo še več, ko bo enkrat dozidan društveni dom. Bog nam daj dovolj vstrajnih kulturnih delavcev!

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Spodnjem Dravbergu

r. z. z. n. p.

ki se vrši

v četrtek, dne 24. junija 1920,
ob 1. uri popoldne,
v hranilničnih prostorih
v Spodnjem Dravbergu

s sledečim sporedom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za upravno leto 1919.
4. Sklepanje o porabi čistega dobička.
5. Čitanje zadnjega revizijskega poročila.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Opomba. Ako bi ob določeni uri ne bilo zastopano zadostno število zadrušnikov, se vrši čez pol ure na istem mestu in po istem sporedu drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Kupi „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov),
tesan les (smrekov, jelkov, borov),
okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen),
bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej),
drva (trda in mehka),
stoječi les v gozdu,
smrekovo skorjo

kupi vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba

Z. O. Z.

v Mariboru.

Kupi „Drava“ Maribor.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec Glavni trg št. 141

Telefon števil. 7 (interurban). — Račun poštn. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljnuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno.
Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavnica in rezervni zaklad:
okroglo K 50,000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

V zalogi

Družbe sv. Mohorja na Prevaljah

je izšla knjiga:

Sket-Podboj:

Slov. Sprach- und Übungsbuch

8. Auflage.

Cena vez. 40 K.

Agitirajte za „Mir“!

Vabilo

na

redni občni zbor

Živinorejske zadruga
za Tolstivrh in okolico

r. z. z o. p.,

ki se vrši

v nedeljo dne 27. junija 1920, ob 11. uri
pri pd. Žgajnar-ju v Črnečah

s sledečim sporedom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za upravno leto 1919.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

V naši kleti

se lahko vsak prepriča, da so naša vina prvovrstna in da se nikjer ne kupi tako dobrih vin po nižjih cenah kakor pri vinski trgovini

Oset & Cajnko v Slovenjgradcu.

Bela in rdeča vina letnikov 1917, 1918 in 1919 vseh vrst v sodih in steklenicah na razpolago.

Pivo v sodih in steklenicah vedno vsako množino v zalogi.

Brzjav: Oset Cajnko Slovenjgradec.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Suhi

r. z. z n. p.

se vrši

dne 29. junija 1920 ob 1. uri
v hranilnični sobi na Suhi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in odobrenje letnega računa za leto 1919.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Volitev novega odbora.
4. Slučajnosti.

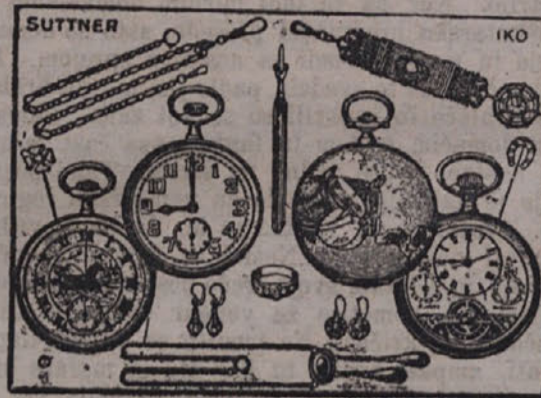
K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Išče se ključavničarski mojster, ki bi vzel 16letnega fanta iz poštene rodbine kot vajenca. Dopisi z navedbo stroke in pogojev na naslov: P. V. poštno-ležeče Sinčavas, Koroško.

Hišo z malim posestvom, na Koroškem želi kupiti. Ponudbe sprejme upravništvo lista „Mir“, Prevalje, št. 29.

Ena ura? katera trajno vesele povzroča?

Samo Suttner-jeva ura! Nikelnasta, po vsaki ceni, in presenečeni bodete! Tudi verižice, prstane, uhane, zapestnice, stenske ure, zapestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnike, britve, denarnice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov.

Vse dobro in ceno! Zahtevajte cenike od

H. Suttner, Ljubljana št. 977.

Mariborska eskomptna banka.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opsijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—.

Za izvrševanje opsijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času **od 1. do vštetelega 30. junija 1920.**

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet

Mariborske eskomptne banke.